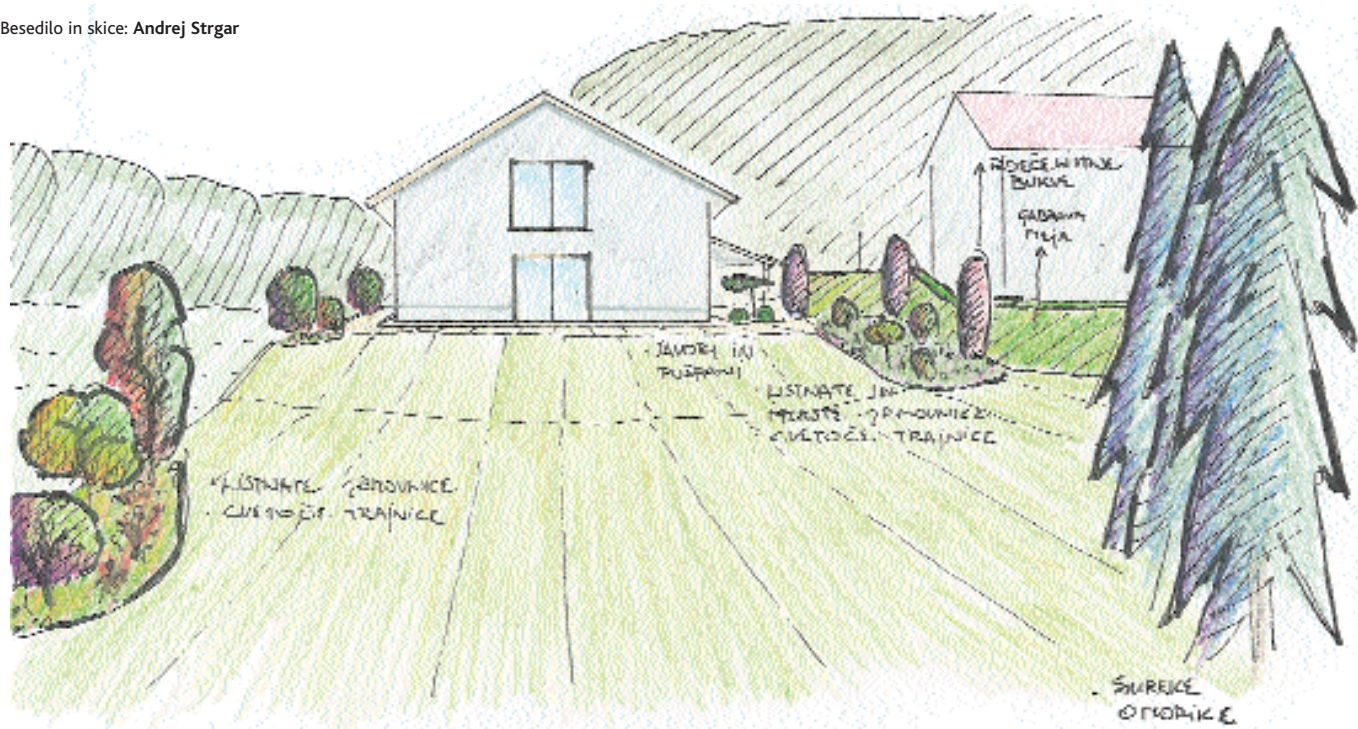

Besedilo in skice: Andrej Strgar

Podolgovat vrt ob cesti

Oblike parcel, na katerih gradimo objekte, niso vedno idealnih mer. Poleg nepravilnih oblik je lahko prisotnih še cela vrsta omejitnih faktorjev: odmiki od komunalnih vodov, sosednjih objektov, hrupna cesta, moteči pogledi z drugih parcel in še kaj bi se našlo. Omejitev je lahko tudi visoka cena gradbenega zemljišča.

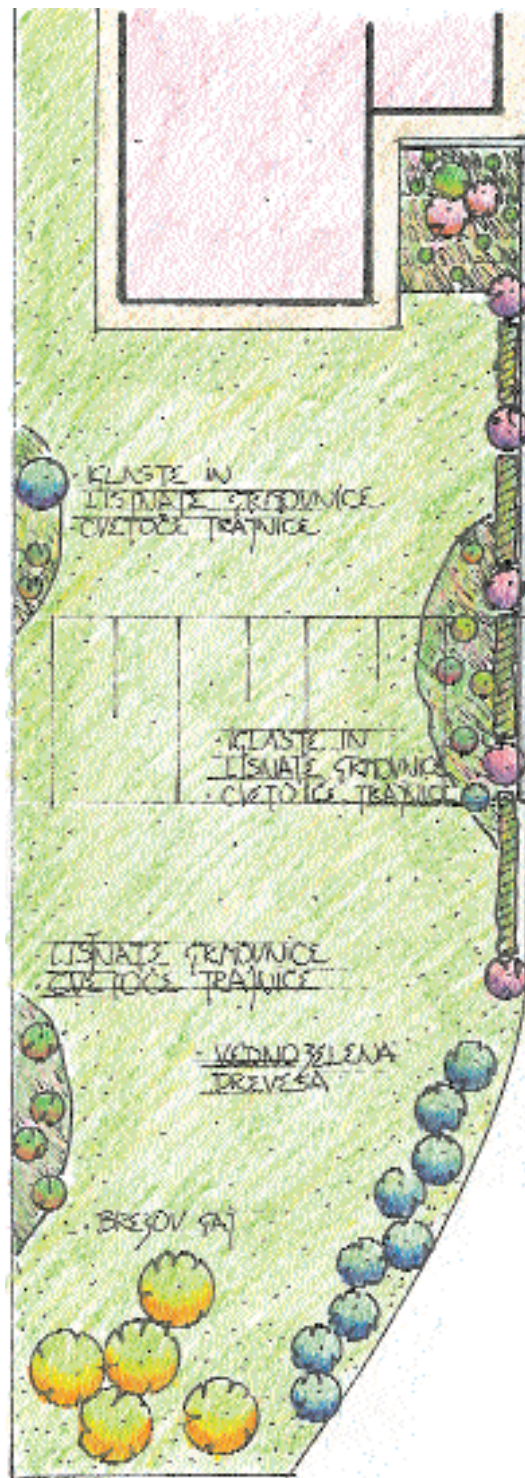

Na vse to moramo biti pozorni že ob izbiri parcele. Včasih je lahko velika parcela in s tem velik vrt celo breme, saj ga je treba pravilno in pravočasno oskrbovati. Pri razmerju med vložnim trudom v oskrbo vrta in njegovo velikostjo nam veliko pomagajo okoliški vrtovi. Če jih lahko vizualno vključimo v naš bivalni prostor, se nam le-ta optično poveča. Imeti hišo ob gozdu ali travniku je lahko prav posebne vrste užitek. Seveda ima taka pozicija hiše tudi slabe lastnosti, vendar pa nam pogledi, ki stečejo v prostor, odtehtajo skrbi z divjadjo, težjo gradnjo, slabšo zemljo, ponavadi tudi s slabše dostopnimi potmi in oddaljenostjo od javnega prometa.

Današnja hiša leži na obrobju Ljubljane, ob travnikih in gozdu, skoraj na koncu naselja. Na eni strani jo omejuje dostopna cesta, na drugi pa se odpre na travnik, ki se nadaljuje v gozd. Za moj okus je parcela res nekoliko preveč podolgovata, saj hiša sega skoraj od roba do roba parcele, sicer pa se bivalni del raztegne od hiše ob dostopni cesti po vsej dolžini parcele. Teren rahlo pada, tako da je med nivojem hiše in spodnjim koncem parcele kar dober meter razlike. Lastnik je že sam uredil oporni zid ob cesti. S tem je omogočil, da je bližnja okolica hiše na istem nivoju. Za doživljanje povezanosti med notranjimi in zunanjimi bivalnimi prostori je izenačena višina zelo pomembna. S to modulacijo terena se je višinska razlika ohranila, le premagati jo bo treba na krajši razdalji, zato je ob koncu opornega zidu narejena brežina. Njen naklon je še vedno tak, da omogoča enostavno košnjo. Vrt je tako razdeljen na »zgornji« in »spodnji« del. Ureditev zgornjega je lahko intenzivnejša, spodnji pa je pri zasaditvi bolj sproščen.

Ob vhodu predlagam intenzivnejšo zasaditev z različnimi listnatimi in vedno zelenimi rastlinami. V mislih sem imel predvsem kombinacijo nežnih pahljačastih javorjev s strogimi, na kroglo rezanimi pušpani. Motiv dopolnjujejo nizke okrasne trave. Ureditev zapira celo širino vrta med cesto in hišo ter tako razmejuje vhod od bivalnega dela.

Zaradi bližine dovozne poti, ki sicer ni ravno med najbolj prometnimi, in zaradi zagotovitve zasebnosti v zgornjem bivalnem delu sem zasadil gabrovo živo mejo. Dodal sem ji nekaj rdečelistnih bukev, ki bodo obrezovane kot stebri. Izstopale bodo tudi z rdečo barvo listov. Na koncu vrta, v vidnem kotu dnevne sobe, bo zasajen brezov gaj. Breze so v majhnem vrtu zaradi svojih lastnosti lahko zelo nadležne

(cvetovi, drobno listje, izsuševanje zemlje, alergolenostost ...), v večjem vrtu pa je taka skupina v daljavi prav zanimiva. Breze v gaju niso povsem navadne, ampak predlagam sorto himalajske breze, ki ima izrazito belo lubje. Med brezovim gajem in gabrovo mejo je zasajena prostora-stoča vednozelenja meja. Polsrebrne smreke omorike so ozki iglavci in so tako zelo primerni za saditev kot žive meje v mestne vrtove.

Meja proti travniku pa je bolj odprta. Dve skupini iglastih in listnatih grmovnic, ki jih v podrasti dopolnjujejo cvetoče trajnice, omogočajo proste poglede preko travnika v gozd.

Hiše na koncu naselja imajo svoj čar. Posebno pogledi in razgledi, ki nam jih taka lega omogoča, odtehtajo marsikatero težavo in nevšečnosti pri gradnji in bivanju.